

Hogeschool van Amsterdam
Media, Creatie en Informatie

**Onderzoeksprogramma Crossmedia, Archiving,
Discovery**

Jaarverslag 2011

Media, Creatie en Informatie
10 april 2012

CREATE-IT
APPLIED
RESEARCH

1. Inleiding

In onze samenleving speelt digitale techniek een steeds grotere rol. Deze ontwikkeling is al meer dan tien jaar gaande en langzaam maar zeker worden de meest elementaire zaken in het dagelijks leven verweven met digitale techniek. Van elektronische belastingaangiften tot en met email, digitale kranten, weblogs en online messaging systemen. Ook in het bedrijfsleven worden geleidelijk veelbelovende technieken, die al jarenlang in niches toegepast werden, in gebruik genomen door bedrijven in alle soorten en maten. Het einde is nog niet in zicht met bijvoorbeeld digitale facturering voor de deur. Met deze snelle voortschrijding van de vooral digitale techniek is het onvermijdelijk dat controle en toezicht in toenemende mate rekening moeten gaan houden met digitale sporen. De regels en plichten die voor papier gelden, gaan nu ook voor digitale informatie gelden. Het ontdekken van digitale sporen in elektronische informatie wordt E-Discovery genoemd en is het centrale thema van dit lectoraat. Onderzoek naar de veranderende communicatiepatronen in de overdracht van emotie, kennis en informatie tussen de diverse media. Inzicht in het creëren, verwerken, opslaan en terugzoekbaar maken, als mede vermarkten van alle vormen van elektronische overdracht tussen mensen. Dit is het onderzoeks terrein van het lectoraat E-Publishing.

2. Doelen onderzoeksprogramma

2.1 Kennisontwikkeling

Het lectoraat E-Discovery verricht handelings- en toegepast onderzoek door middel van een kenniskring, bestaande uit deelnemers uit het bedrijfsleven en docenten van de opleidingen. Het lectoraat e-publishing doet onderzoek naar de veranderende communicatiepatronen in de overdracht van emotie, kennis en informatie tussen de diverse media. Inzicht in het creëren, verwerken, opslaan en terugzoekbaar maken, als mede vermarkten van alle vormen van elektronische overdracht tussen mensen.

2.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Het lectoraat E-Discovery draagt bij aan de ontwikkeling van de activiteiten van FOREC, in overleg met de participanten in dit expertisecentrum; verzorgt bijscholing en nascholing van medewerkers uit het bedrijfsleven; bouwt aan een netwerk van kennisinstellingen, dienstverleners en gebruikers van kennis op het gebied van preventie en governance met als doel het doen van handelingsonderzoek en toegepast onderzoek.

Het lectoraat E-Publishing:

In een wereld van snelle ontwikkelingen in de telecommunicatietechnologie is het essentieel te begrijpen wat de relatie tussen techniek en boodschap is. Alleen dat begrip kan een volwassen onderscheid bewerkstelligen in zowel intermenselijke communicatie als bij de beoordeling van externe mededelingen. Het onderzoek beslaat de volle breedte van de omslag naar elektronische communicatie inclusief de veranderende vaardigheden, verdienmodellen en maatschappelijke doorwerking.

2.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

Het lectoraat e-discovery verzorgt onderwijs aan studenten die zich wensen te specialiseren in digitaal onderzoek door middel van een minor (30 ECTS in het derde/vierde jaar van de opleidingen). Het lectoraat levert een bijdrage aan de strategieontwikkeling voor de opleidingen Informatica, Technische Informatica. Het lectoraat e-publishing Wij staan aan het begin van een mediarevolutie. Logistiek en opslag lijken geen probleem meer te zijn, maar wat betreft de inhoud staan we nu pas aan het begin. Docenten moeten, naast de bestaande vaardigheden, vooral leren (en onderwijzen) hoe de

veranderingen te duiden. Het gaat meer om te kunnen duiden van wat de multimediale mediasector van de nieuwe media zouden moeten verwachten dan zo maar achter de techniek aanlopen.

3. Activiteiten onderzoeksprogramma

3.1 Kennisontwikkeling

E-Discovery:

- E-mail filtering en visualisatie, ook in samenwerking met de UvA (Prof. M. de Rijke). Door een afstudeerder is een visualisatieprogramma ontwikkeld dat gebruikt zal worden als basis voor verdere onderzoeksexperimenten.
- Schrijven van een voorstel tot promotieonderzoek door een docent
- Onderzoek naar 'E-Discovery readiness' In samenwerking met studenten van de minor FIS is een vragenlijst ontwikkeld die aan bedrijven voorgelegd kan worden om te bepalen in hoeverre ze klaar zijn voor E-Discovery.
- E-Discovery tools Forensic Toolkit van AccessData is ingezet voor het praktikum. Verder is in samenwerking met het vak datawarehouses onderzoek gedaan naar tools voor data mining in grote databases.

E-Publishing:

- Onderzoeksprogramma's van Amsterdam E-boekenstad
- Drie promovendi (Journalistiek in een internet-tijdperk, Mediawijsheid, De digitalisering van persoonsarchieven)afstudeerproject: Het gebruik van sociale media in een HBO onderzoeksomgeving.

3.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Jaarlijks Symposium E-Discovery in Nederland. Eerste symposium vond plaats op 14 april 2010. De presentaties zijn vastgelegd op video en zijn in te zien via webcolleges.hva.nl.

E-Publishing:

Toegepaste kennisontwikkeling en appreciatie van nieuwe media in hun maatschappelijke context alsmede het vormgeven van een flexibele beroepspraktijk die de inhoud vooropstelt en sturend is voor de technologiebedrijven.

3.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

De Kenniskring levert de volgende bijdrage aan het onderwijs in DMCI

- Vak E-Discovery in de minor Forensic Intelligence en Security
- Deeltijd Minor E-Discovery
- IP project E-discovery

E-Publishing:

- Kennis nemen van en leren te onderzoeken de wijze waarop nieuwe media lees-, schrijf- en redactievaardigheden verandert zonder de integriteit van het proces te veranderen. In het bijzonder zijn er drie promotie-onderzoeken.
- Deelname docenten in RAAK-onderzoek
- De Minor (Z923) Nieuws journalistiek en Hypes
- De Minor (Z911) Contentmanagement en e-Publishing.

4. Infrastructuur onderzoeksprogramma

4.1 Organisatie

Lectoraat E-Discovery bestaat uit een lector en leden van de Kenniskring. Dit zijn docenten uit Informatica en MIC. Het onderzoek bestaat uit drie deellijnen : e-mail filtering en visualisatie, e-discovery tools en e-discovery readiness.

Lectoraat E-Publishing bestaat uit een onderzoeker (voormalig lector), drie docenten en drie promovendi.

4.2 Personeel

Tabel - Onderzoeksinzet in aantal en fte	2011
Lectoren	
Hans Henseler	0,4
Subtotaal (fte)	0,4
Subtotaal (aantal)	1
Docenten	
Gerlof Donga	0,4
Jos Vrolijk	0,1
Rose Leighton	0,1
Karel Pieterse	0,1
Theo Ris	0,1
Ellen Waterman	0,1
Gert-Jan van Bussel	0,2
Arnim Eijkhoudt	0,1
Carla Bombeld	0,1
Joost Kircz	0,6
Subtotaal (fte)	1,9
Subtotaal (aantal)	10
Andere onderzoekers	
David van Dijk (docent BI)	0,1
Jasper Timmer	0,2
Subtotaal (fte)	0,3
Subtotaal (aantal)	2
Promovendi	
August-Hans den Boef	0,2
Nathalie Wesseling	0,2
Susanne Neugebar	0,2
Subtotaal (fte)	0,6
Subtotaal (aantal)	3
Ondersteunend personeel	
Julia Olthof	0,4
Karin van Rijn	0,2
Subtotaal (fte)	0,6
Subtotaal (aantal)	2
Externen	

Subtotaal (fte)	0
Subtotaal (aantal)	0
Totaal onderzoeksinzet (in fte)	3,8
Totaal onderzoeksinzet (in aantal)	18
Studenten	
Subtotaal (aantal)	0

4.3 Financiën

Internationale subsidie is Erasmus subsidie voor IP E-Discovery, totaal bedrag voor alle deelnemende partners.

Tabel - Inkomsten (in €)	2011
Rijksbijdrage	375.505
SIA/RAAK-subsidies	194.661
Financiering van derden	0
Internationale subsidies	61.000
Totaal inkomsten	631.166

4.4 Samenwerkingsverbanden

E-Discovery Samenwerking met Universiteit van Amsterdam (groep van Prof. M. de Rijke)

In het kader van het Symposium E-Discovery is in 2011 samengewerkt met: PwC, KPMG, Deloitte, Ernst & Young, Fox-IT, Infolution, De Brauw Blackstone Westbroek, ZyLAB, DataExpert, Dutcheer, Bird & Bird, Houthoff en Spingue

In het kader van het IP E-discovery project is samengewerkt met zes andere buitenlandse universiteiten:

Universitat Alcalá (SP), Hochschule Bonn-Rhein-Sieg (DE), ESIEA (FR), University of Salford (UK), Mittuniversitetet (SE) en University of Zagreb (KR). Website <http://oege.ie.hva.nl/~ediscovery/ip2011>

E-Publishing:

- Lector gastonderzoek aan UvA informatica
- Samenwerking met Reinwardt Academie en UvA over toekomst archiefonderzoek
- Boek- en digitale mediastudies UL
- Opzetten internationale conferentie over Het Book Binnen het eboekenstad project met negen overheden (gemeenteraden) en een tiental bedrijven
- RAAK Eboekenstad project (thans ongeveer 30 partijen)
- Voor alle partners zie & quot: www.eboekenstad.nl/unbound"

4.5 Voorzieningen

Het lectoraat E-Discovery werkt samen met het vak Computer Forensics en maakt gebruik van het Computer Forensics lab bij Informatica. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de Oege server om studentenprojecten te hosten en om de Wordpress site te hosten van het IP E-Discovery project. Deze website is tevens deliverable naar de EU toe i.v.m. verantwoording over de subsidie.

5. Resultaten Onderzoeksprogramma

5.1 Kennisontwikkeling

Tabel - Bijdrage aan kennis	Info (titel, auteurs, tijdschrift, pagina's, etc.)	Aantal
Wetenschappelijk		
Artikelen in tijdschriften (niet) peer-reviewed	N.F.Wesseling, 'Combing two tools to measure information problem solving skills.', in: <i>Proceedings from the 3rd annual International Conference on Education and New Learning Technologies (IATED)</i> , Barcelona, July 4-6, 2011, ISBN:978-84-615-0441-1, pp. 4376-4381. N.F.Wesseling, 'Factors that influence the success of students in higher education in an information society.', in: <i>Proceedings from the 4rd annual International Association of Technology, Education and Development (IATED)</i> , Madrid, November 14-16, 2011, ISBN:978-84-615-3324-4, 611-617.	2
Boek/boekdeel		0
Dissertaties		0
Congresbijdragen	D. van Dijk, M. de Rijke, J. Henseler, 'Semantic Search in E-Discovery.', in: <i>ICAIL 2011 Workshop on Setting Standards for Searching Electronically Stored Information in Discovery Proceedings (DESI IV Workshop)</i> , University of Pittsburgh, June 6, 2011. Hans Henseler, 'Toepassingen van intelligente informatieverwerking in E-Discovery.', symposium E-Discovery in Nederland, mei 2011.	2
Professioneel		
Artikelen in tijdschriften	Joost Kircz, 'I Don't Read on My Bike.', in: <i>I Read Where I Am. Exploring New Information Cultures</i> , compiled by Mieke Gerritzen, Geert Lovink and Minke Kampman, Graphic Design Museum Breda, Valiz Amsterdam, 2011, pp. 90-91. Joost Kircz, 'Voorbij het educatieve boek.', interview <i>kb/ magazine van de nationale bibliotheek</i> , nr.2, jaargang 1, november 2011. Joost kircz en Aldo de Moor, 'Inspraak met beleid.', <i>Openbaar Bestuur</i> , nummer 6/7, juni/juli 2011, pp. 31- 36.	21

	Susanne Neugebauer, 'Stages of Appraisal in the Personal Archive of Lizzy van Dorp', deelname aan Phd lab voor promovendi van de HvA, afsluitend artikel 26 oktober 2011 (publicatie in voorbereiding). August Hans den Boef, 'Ongelovigen nog steeds religieuzerig. Elf punten.', lezing Humanistisch Verbond Zwolle, 1 november 2011. August Hans den Boef, 'Lessen voor duiders: duiding en de opstand in Tunesië', <i>De nieuwe reporter</i>, 9 maart 2011. August Hans den Boef, 'Het godsdienstige gezicht van de VVD.', <i>Joop</i>, 1 maart 2011. August Hans den Boef, 'Monarchie onwenselijk: zie privé-diner in Oman.', <i>Joop</i>, 13 maart 2011. August Hans den Boef, 'Er zijn wel degelijk zinnige historische vergelijkingen met Wilders' beweging te maken.', <i>Waterstof</i>, 20 maart 2011. August Hans den Boef, 'Seculiere staat kan echt veel slimmer; Goed dat Hennis wil praten over kerk en staat, maar begin niet met hoofddoekjes.', <i>NRC Handelsblad</i>, 22 maart 2011. August Hans den Boef, 'Militante inspiratiebronnen van Geert Wilders.', <i>Waterstof</i>, 15 juli 2011. August Hans den Boef, 'Er komt helemaal geen verbod op rituele slacht.', <i>NRC Handelsblad</i>, 9 april 2011. August Hans den Boef, 'Politiseer het huis van de democratie. Naar een linkse civil society?', in: <i>Kritiek. Jaarboek voor socialistische discussie en analyse</i>, Amsterdam 2011, pp. 29-45. August Hans den Boef, 'Krimp is groei.' <i>Folia Magazine</i>, 6 september 2011. August Hans den Boef, 'Nederlands grootste metajournalist. Over het omvangrijke oeuvre van H.J.A. Hofland.' <i>Ons erfdeel</i>, vol. 54 (2011), afl. 4, pp.108-116 (8) / 2011. August Hans den Boef, <i>[Haat] als deugd. Kritische notities over taal, politiek en religie</i>, Amsterdam 2011.	
--	---	--

	August Hans den Boef, 'Zinvolle actie tegen pa Zorreguieta.', <i>Het Parool</i>, 15 september 2011. August Hans den Boef, 'Verbind kortere celstraf niet aan vergeving.', <i>Trouw</i>, 13 september 2011. August Hans den Boef, 'Herdenken kan prima zonder religie.', <i>Joop</i>, 16 september 2011. Hans Henseler, 'Rechterlijke macht moet digitaliseren.', <i>Financieel Dagblad</i>, 5 december 2011. Hans Henseler, 'Digitaal Rechercheren.', <i>Automatiseringsgids</i>, 1 april 2011.	
Boek/boekdeel	G.J. van Bussel, F.F.M. Ector, 'Missing links'. Verantwoording en content bij organisatieverandering', <i>Handboek Informatiewetenschap</i>, Deventer, Wolters Kluwer, aanvulling 55, maart 2011, II, 630, 1. D. van Dijk, M. de Rijke, J. Henseler, 'Information Retrieval for E-Discovery.' SIRE workshop in Beijing	2
Overig (j t/m n)	August Hans den Boef, Joost Kircz, 'What are the new possibilities of a text in the digital ages?', <i>The Unbound Book</i>, Conference 19-20-21 May 2011. Video of presentation (24 minutes). Slides in pdf . Susanne Neugebauer, <i>De creatie van het ik</i>, Webpresentatie van het onderzoek voor het kenniscentrum Create IT van het domein Media, Communicatie en Informatie van de Hogeschool van Amsterdam, 25 maart 2011. Susanne Neugebauer, <i>Public Superiority to Private?</i>, lecture held at Summer School ARCHIDIS IP 'Appraisal and Social Memory' in Marburg, August 3, 2011.	3

5.2 Betekenis voor beroepspraktijk en maatschappij

Inhoudelijke resultaten

De belangrijkste bijdrage van het lectoraat E-Discovery aan de beroepspraktijk is het onderwijs dat is gegeven en de begeleiding van studentenprojecten waardoor studenten tijdens hun studie in aanraking zijn gekomen met E-Discovery.

Kennisoverdracht

Tabel – Kennisoverdracht naar beroepspraktijk en maatschappij	Info (titel, auteurs, tijdschrift, pagina's, etc.)	Aantal
Populariserende publicaties		
Boek/boekdeel	Joost Kirz, voorzitter organisatiecomité congres Boek uit de Band, 19-21 mei 2011, HvA, KB den Haag en OBA Amsterdam. http://e-boekenstad.nl/unbound/	1
Overig	Joost Kirz, 'Voorbij het educatieve boek.', Interview, <i>kb/ magazine van de nationale bibliotheek</i> . nr 2, jaargang 1, november 2011. Susanne Neugebauer, voorzitter dagboekarchief http://www.dagboekarchief.nl/v1/homepage.html#4	2
Congressen/tentoonstellingen	Joost Kirz, voorzitter organisatiecomité congres Boek uit de Band, 19-21 mei 2011, HvA, KB den Haag en OBA Amsterdam. http://e-boekenstad.nl/unbound/ Hans Henseler, symposium E-Discovery in Nederland, HvA, april 2011.	3
Cursussen/trainingen		0

Het is lastig om een onderscheid te maken tussen populariserende publicaties en professionele publicaties. Waarschijnlijk kunnen een aantal van de professionele publicaties in de voorgaande tab ook beschouwd worden als populariserende publicatie en vice versa.

Interesse en waardering

Tabel – Interesse en waardering door de beroepspraktijk en maatschappij	Bijdrage in euro
Financiering van derden	0
SIA/RAAK-subsidies	194.661
Internationale subsidies	61.000

In 2011 is door het lectoraat E-Discovery samen met de UvA een NWO-onderzoeksvoorstel ingediend in het kader van Forensic Sciences voor het onderwerp Semantic Email search. Dit voorstel is goedgekeurd en met ingang van 2012 zullen 2 AIO's worden aangesteld die 4 jaar onderzoek gaan doen. Zowel het vak E-Discovery in de minor FIS als de Deeltijd Minor E-Discovery kenden in 2011 een hoger aantal inschrijvingen dan in 2010.

5.3 Betekenis voor onderwijs en professionalisering van docenten

In het Intensive Program E-Discovery wordt samengewerkt met docenten uit zeven landen. In 2011 was Nederland het hostende land. Er zijn contacten gelegd met UK, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Zweden en Kroatie. Voor dit project is materiaal ontwikkeld. In het totaal hebben 80 studenten deelgenomen.

Tabel – Bijdrage aan onderwijs en professionalisering docenten	EC	Info curriculum (titel, opleiding etc)
Lopend curriculum	5 28 4	IP E-Discovery Deeltijd Minor E-Discovery Vak E-Discovery in de Minor FIS
Vernieuwing curriculum		
Onderzoeksvaardigheden		
	Aantal	
Studenten	0	
Docenten	10	
Promovendi	3	